

Kristna, världens ljus

Då åter ett nådeligt Herrens år har försvunnit och ett nytt uppgått över världen - en omständighet, som alltid väcker till besinning av vårt livs ilande mot evighetens mål - så låtom oss en stund stanna inför Guds ansikte och betänka den verkliga beskaffenheten av vårt andliga liv och löpande. Vi leva därjämte i en högst märkvärdig tid, en tid av andligt uppvaknande, forskande och frågande efter Guds rike, så att vi kunna sjunga i Höga Visans ton: »Se, vintern är förliden och blomstren visa sig på marken och turturduvans röst höres i vårt land.» Nästan i alla trakter och inom alla stånd och åldrar ske nu andliga väckelser.

Huru skulle då icke alla kristna i denna tid, icke blott flitigt hålla bedjande händer mot himmelen, att Herrens sak måtte alltmer hava framgång, utan ock bliva särskilt uppmärksamma på sig själva, i samma mån som det dagas och allas ögon fästas på dem, som bekänna Herrens namn! De kristna är o kallade att med ord och vandel vara »världens ljus» (Matt. 5:14), men kunna ock genom ett felaktigt leverne tvärt om fördunkla den sanning, de bekänna. Det är i synnerhet på denna sista omständighet vi denna gång ville, med Guds hjälp, fästa alla kristnas allvarligaste uppmärksamhet.

Uti en hop av väckta och troende själar finnas alltid, jämte Andens frukter, även en mängd brister och skröpligheter, som kunna giva anstöt åt dem, som äro utantill. Där finnes en Petrus, som den ena stunden hugger ett öra av prästens tjänare och den andra stunden förnekar sin Mästare; där finnes en Judas, som är rent av en skrymtare, en tjuv och sin Herres förrädare; där finnes en Tomas, som med enträten otro gör alla de övriga lärjungarna till lögnare - för att icke tala om, huru det sedan tillgick i de av apostlarna planterade församlingarna, t.ex. i Korint (1 Kor. 3 och 5 kap.), i Tyatira (Upp. 2) m.fl. Det är i synnerhet tre slags mer felaktiga medlemmar i de kristnas hop.

Vi nämna först de rent av falska medlemmarna, Judas Iskariots bröder, som till någon tid kunna bedraga till och med de trogna att hålla dem för bröder; och huru kan man då undra, att den blinda och illvilliga världen icke skiljer mellan de sanna och falska medlemmarna av en hop kristna, utan dömer alla, även Johannes och Petrus, efter Judas?

För det andra finnas där slummeraktiga, makliga eller lättsinniga kristna, som väl egentligen äro uppriktiga Jesu och evangelii vänner, men blott hava brist på salt (Mark. 9:49-50), icke äro rätt allvarliga och uppmärksamma på sig själva, utan leva mer fritt, såsom det faller sig. O, att dessa betänkte, vilken skada de kunna göra, då de med sådant frihetens missbruk giva lasterna rum och svaga bröder anstöt!

För det tredje finns det några andra i levernet lika bristfälliga, som dock luta åt den motsatta sidan, äro trälaktiga, eländiga och klenetrogna - de äro väl trons barn, ty de hava sin enda tröst i Kristus, men veta blott icke, vad vi hava i honom (1 Joh. 5:13), utan lida brist på trons frid, fröjd och kraft; de vilja beständigt se på sig själva, men bliva, just i följd av denna sin lagiska sjuklighet, uti levernet lika bristfälliga som de lättsinniga; ty lagen ger ingen kraft, utan förökar eländet. Liksom under samma sol och regn det ena åkerstycket lider av för mycken torka, emedan det är i sig självt så torrlänt, det andra lider av för mycken väta, emedan det ligger i en fuktig dal; så lutar en kristen åt lättsinne, en annan åt trälsinne, så att det aldrig vill gå rätt och jämnt till väga.

Och slutligen finnes icke en enda sann kristen, som är nöjd med sin gudaktighet och vandel; alla tycka sig vara felaktiga, såsom vi ock alla verkligen äro. Härav följer, att vi visserligen alla behöva förbättras, men att för olika tillstånd fordras olika medel. De, som trälaktigt se på sig själva, förbättras icke genom ideliga förmaningar, utan behöva tvärt om, just för helgelsens förkovran, vända ögonen ifrån sig själva, på Kristus, och så länge tröstas och uppmuntras med vad vi hava i honom, till dess de bliva rätt glada och fridfulla medelst blott oförskyllt nåd; ty »fröjd i Herren är vår starkhet».

De förmaningar till allvarligare aktgivande på sig själv, som vi här, även med tillhjälp av en engelsk skrift, vilja framlägga, angå därför icke så egentligen dem, vilka själva dagligen straffa och förmana sig, utan förnämligast

dess lätt sinniga, som så glömma sig, som nyss är sagt, och icke betänka vikten av en allvarlig vandring i Herren. All gudaktighet beror av, huru man känner Gud. Allt eftersom du känner Gud, därefter blir ock din gudaktighet. Låtom oss därför väl se till, att vi icke hava en falsk bild av Gud för våra ögon. Vi kunna väl aldrig känna honom fullkomligt; men må dock bilden vara den rätte Gudens!

Märk därför väl följande: Aposteln Johannes säger oss på ett ställe i sin första epistel: Gud är ett ljus, och intet mörker är i honom. Och på två andra ställen i samma epistel förkunnar han oss, att Gud är kärlek. Dessa två korta språk kunna betraktas såsom innehållande beskrivningen på hela Guds väsende. Ljuset är renhetens sinnebild, och ingen sinnebild kan mer passande motsvara Guds helighet. Med denna helighet är kärleken på det närmaste förenad, så att, på samma gång som Gud hatar synden, älskar han syndaren. Därför, på det att en syndare må bli förbytt till en helig, på det att han må bli lik Gud, är det nödvändigt, att han måste förstå, tro och behjerta dessa bägge sanningar: Gud är ett ljus - och: Gud är kärlek. Men de måste beskådas i sammanhang med varandra; ty om blott en av dem tages i betraktande och tros, blir icke följden därav hälsosam.

Om du blott ser Guds renhet och helighet, men icke hans kärlek, så skall denna syn bringa dig i den yttersta förtvivlan. På samma sätt är det skadligt och olyckligt, om din syn på Guds kärlek är så bristfällig och oriktig, att du icke tillika blir varse hans oändliga hat mot synden och kärlek till rättfärdigheten och heligheten. Men tag dem båda tillsammans; låt Guds Ande upplysa dig om, huru djupt han hatar synden, och på samma gång hur oändligt han älskar dig. Låter du dig fullt genomträngas av dessa sanningar, så skall Guds kärlek bli rådande i ditt hjärta, hurudant dess tillstånd än hittills må hava varit.

Vår Herre Jesus Kristus säger: Jag är världens ljus. Han var, medan han levde på jorden, Faderns härlighets återsken och hans väsendes avbild. Han kom för att uppenbara dessa tvenne stora grunddrag i hans Faders hjärta: heligheten och kärleken. Icke heller var det någon brist i Jesu framställning därav. Hela hans liv och hans död visade Faderns såväl som Sonens oändliga kärlek till syndare; och de visade på samma gång hans oändliga avsky och styggelse för synden. Hellre, än att Gud skulle tillåta synden att förbli ostraffad eller syndare att oförsonade fara till helvetet, hellre har han, som är på samma gång både ljuset och kärleken, icke skonat sin egen älsklige Son, utan givit honom ut för oss alla.

I det språk, som vi nyss hava anført, säger Frälsaren oss, att han är världens ljus; och på ett annat ställe säger han till sina lärjungar: »I ären världens ljus». Dessa två språk motsäga alldeles icke varandra. Jesu lärjungar äro världens ljus lika visst, som han var det själv. I det avseendet, att han var en försoning för världens synder, däruti står han allena; däruti regerar han utan någon medhjälpare - han trampade vinpressen allena. Men i det avseendet, att han genom sitt exempel framställde Guds väsendes egenskaper, däruti intager han samma plats, som hans trogna skola intaga. Varje frälst syndare kan vara och måste vara en framställning av Guds helighet och kärlek, såsom Jesus själv var det på jorden.

Gud, den allra högste, har däruti uppenbarat ett prov av sin visdom, att han använder sina trogna att vara världens ljus. Många Guds egenskaper kunna beskådas i skapelsens verk, och ännu oändligen klarare äro de för oss framställda i hans uppenbarade ord. Men det är blott några få tänkande sinnen som studera naturens bok, och även den skaran, som med allvar betraktar Guds heliga ord, är jämförelsevis ganska fåtalig. Men de troendes umgänge och uppförande, det är den bok, som alla människor läsa; de kristnas leverne är uppenbart för alla dem, av vilka de äro omgivna. Intet begrundande skarpsinne behövs för att kunna granska deras ord och gärningar; nej, både de lärda och de olärda giva noga akt på deras förhållande.

Och otaliga människor skulle aldrig hava tänkt på att undersöka Guds uppenbarade ord, om de icke hade blivit förda till uppmärksamhet på Gud, genom att se hans väsende uppenbarat i hans barns leverne. Då världens barn se, vad Kristi lärjungar hava blivit genom tron på evangelium, då bli de ofta bevekta att lyssna till och undersöka detta evangelium och slutligen även att mottaga det.

Kristi allmänna församlings plikt är också varje enskild församlings och varje dess medlems plikt. Varje kristlig

församling är satt till ett världens ljus för att visa Guds helighet och kärlek och sålunda tjäna till att locka syndare till Frälsaren. Om någon församling icke sålunda framhäver något världens ljus, som står i klar åtskillnad mot den onda, förmörkade världen runt omkring, så förtjänar den icke namn av Kristi församling. Låtom oss emellertid väl ihågkomma, att såsom varje församling är sammansatt av enskilda medlemmar, så beror det helas beskaffenhet på de enskilda medlemmarnas. Varje medlem är kallad att vara ett världens ljus - »ett Kristi levande brev, känt och läst av alla människor». Om någon medlem i Kristi församling icke är ett sådant ljus, ett sådant levande brev från kärlekens och helighetens Gud, då förverkar han sin rättighet att tillhöra den - han är endast en skada och en skam för församlingen, och han är också en stor skada för världen runt omkring.

För att bättre belysa detta förhållande, låtom oss taga en enkel liknelse. Då några vedträn föras tillsammans och påtändas, så giva de både ljus och värme. Och både ljuset och värmen äro mycket starkare genom vedträdens sammanfogade skick, än de skulle vara, om dessa trän låge kringspridda här och där; men nu bidrager varje kol till de andras uppehållande. Detta är nu bilden av en församling av levande kristna. Men tänkom oss, att vi bland dessa vedträn uppreste en hop stenar, som hade form och utseende av vedträn; då finge vi väl flera stycken, vedhögen bleve till omfånget större, men skulle ock värmen och ljuset bliva större? Visserligen icke.

Dessa inblandade stenar skulle icke blott själva icke giva något ljus, utan de skulle ock hindra det övriga äkta bränslet att brinna, att giva ljus och värme. Denna bild är visserligen haltande, såsom de flesta sådana; ty själar, som icke ännu äro upptända av Anden, kunna bliva det och äro således hellre att likna vid rå, vattendränkt ved, än vid stenar; men det är sådana, vilka giva sig ut för levande, men icke bära någon frukt och därför lända Kristi namn till försmädelse, och vilka icke låta förmana sig - det är dessa vi likna vid sådana stenar.

Se då här förhållandet med dem, som vilja utgöra Kristi sanna församling. De äro ämnade att uppvärma och upplysa den kalla, förmörkade världen; men om någon, som bekänner sig vara Jesu sanne lärjunge, icke far efter att leva efter Jesu föredöme, så är han lik en sten mitt i elden: han giver själv intet ljus, och hans exempel och inflytande förörena och förmörka det ljus, som annars skulle spridas omkring honom av andra. Älskade bröder och systrar, står det så till med någon av oss? Vi göra denna fråga, icke på det att någon skall se sig omkring och anfalla andra med sin dom, utan att var och en, som kallar sig Jesu lärjunge, må fråga sig själv: »Står det så till med mig?»

Vi bedja var och en av eder alla att uppriktigt undersöka, vad det är hos dig, just hos dig - i dina avsikter eller ord eller gärningar - som kan förhindra Kristi rike och hans namns ära. Må var och en, som kallar sig en Kristi lärjunge, göra sig själv denna fråga på fullt allvar: »Vad är det hos mig, som kan giva lasterna rum och förhindra syndares omvändelse? Är icke jag på något sätt en orsak därtill, att någon själ missaktar ordet och anser all levande kristendom för skenhelighet? Ja, må varje Jesu lärjunge göra sig sådana frågor!

Må varje kristen nu i denna stund undersöka, vad som hindrar Kristi rike hos honom, och uppskjuten icke ett ögonblick att söka rättelse och hjälp däremot. Det må svida, det må förorsaka smärta, men det är bättre nu än sedan. Låtom oss aldrig glömma, att den grenen, som icke bär frukt, skall avhuggas och kastas i elden.

Såsom vi förut anmärkt, är detta icke egentligen talat till dessa »gudfruktiga skröpliga», som dagligen straffa och döma sig själva och nu tvärt om borde se bort ifrån sig och så alldeles insvepa sig i Kristus, att deras själ uti hans nåd finge den vila och styrka, som fordras för helgelsen; utan här tala vi till dem, som under evangeliets bekännelse äro lättsinniga och vårdslösa - hava mycket lätt för att tro och göra sig ock ingen möda för Kristi efterföljelse - antingen rent av falska kristna, döda grenar, som ingen frukt bära och skola avhuggas, eller ock vårdslösa kristna, som tidtals förgäta sin heliga kallelse, och vilka måste rensas, att de må bära mera frukt.

O, betänken I, vad det vill säga att bliva orsak till evangeliets missaktning, så att människor på grund av eder dåliga levnad anse sig hava osvikliga bevis på att all framstående kristendom är blott skenhelighet, att någon omvändelse från världens allmänna liv därför är obehövlig? Och till sådana slutsatser måste ju en naturmänniska komma, om t.ex. bland hennes grannar finnes en hantverkare, som är skild från världen genom

sina flitiga andaktsövningar, men uti sina arbeten och sina löften är opålitlig och uti sin ingivna räkning icke fullt samvetsgrann; eller om i ett annat hus, där Guds ord övas, mannen och hustrun leva i oenighet, i kiv och tråtor, fastän de båda äro ordets vänner; eller om bland en hop tjänare den, som tillhör de kristna, är den svåraste, gensvarig, egensinnig, olydig; eller om en husfader eller husmoder, som håller sig till de kristnas hop, är mot tjänare och underhavande så svår eller egennyttig, att dessa, även med kristligt sinne hellre ville tjäna de ogudaktiga. O, huru förskräckligt! Må du hellre önska dig vara gömd några alnar under jordytan, än att du skulle giva en så vanställd bild av kristendomen!

»Se, om vi dömde rätt om oss själva, så vorde vi icke dömda», säger aposteln. Detta gäller både i avseende på Gud och människor; ty den som själv erkänner, begråter och avbeder sina skröpligheter och allvarligt far efter att undkomma dem, den har därmed borttagit den förargelse, som låg i dem; men den som icke låter säga sig, »icke låter förmena sig synden», utan hyllar, försvarar och självviljande övar henne, den skall aposteln möta med det allvarsamma tilltalet: »Vill du, o fåfängliga människa, förstå, att tron utan gärningarna är död?» Luther säger: »Här gäller icke att se på deras mun, utan på deras leverne»; här gäller icke, att du kan vackert tala, utan ock, om du har någon Andens och kraftens bevisning.

Av Gud och Kristus är lätt att berömma sig; men därpå skall det bevisa sig, huruvida din tro är sann och uppriktig, om den ock medför en helig ande i ditt hjärta, som angriper, binder och korsfäster din gamla människa och gör dig ödmjuk och kärleksfull. Du skall väl ändå aldrig i tiden bliva nöjd med din helgelse och kraft, så framt du är vaken och icke blivit av tjusaren sövd i självhelighetens inbillningar - du skall väl ännu alltid känna mycket mer din synd än din helighet; men andra skola vittna, och på ljusare tider skall du själv med aposteln besanna, att »Guds nåd mot dig dock icke har blivit fåfäng» (1 Kor. 15:10), att Andens mest framstående frukter, ehuru icke till det mått, som du önskade, likväl verkligen följt av din tro.

Men om du har ett så beskaffat helgelsenit, att du först och sist talar om helgelse och gärningar och därvid har ögonen mer på andra än på dig själv, så att det egentligen är andras brister, som besvära dig och icke dina egna, då är det ett ganska betänkligt tecken, att du är ett tjust och gärningssjukt laghelgon, som själv ännu icke med nog allvar angripit saken för egen del - som ännu icke riktigt vet, vad apostelns ord betyda: »och jag vart död» (Rom. 7:10). Men däremot, om du är en sådan, som, själv tillintetgjord, först och sist nitälskar om Lammets ära, rent av nitfull mot allt, som upphäver sig däremot, allt, som vill i människors hjärtan gälla mer, än att Guds Son blev född under lagen, kämpade vår helighetskamp på jorden och sist blödde och dog på korset - om du är en sådan, som först och sist nitälskar om Lammets ära och därför försmädar och bespottar all vår egen rättfärdighet, då den vill gälla något inför Gud - men du på samma gång, mitt under denna nitälskan om trons renhet, själv befinnes vara den mest flitiga och oförtrutna i all kärlekens bevisning, den mest samvetsgranna och nogräknade med ditt eget hjärta och leverne, med dina egna oarters kuvande och dödande; då kan ingenting vara så kraftigt att tillstoppa munnen på dem, vilka mena, att nitet om tron och Kristus utmärker andlig maklighet, som skyr för mödan med helgelse och goda gärningar.

Har du blott nitet för trons väg, men icke själv bevisar goda gärningar, så må du icke undra, om några tänka: »Det är en mycket bekväm väg till saligheten att blott tro och slippa göra något gott.» Men om du har alla medmänniskors vittnesbörd, att ingen är mer villig och glad att göra gott än du, som så mycket nedsätter gärningarna, då frågan är om rättfärdigheten inför Gud, då skola alla redliga själar nödgas tänka: »Nej, det är icke för sin egen maklighet denne talar mot gärningarnas förtjänst.» O, vilken prydnad sådana kristna äro för Guds församling! Och ingenting kan kraftigare främja Kristi rike och övertyga människor om sanningen. Och därtill äro vi alla kallade, nämligen att sålunda vara världens ljus.

Vår skyldighet såsom Kristi lärjungar, både i församlingen och enskilt, är att föra syndare till Kristus. Detta är på en gång både vår skyldighet och vår rättighet. Detta stora ändamål kan befordras på två sätt: genom ord och genom exempel - genom predikan och samtal, men också genom ett ståndaktigt, kristligt leverne. Dessa två sätt borde aldrig vara åtskilda, och aldrig kunna de vara helt och hållet åtskilda. Men likväl är det viktigt att undersöka, vilket av de tvenne är hos oss mest bristfälligt och därför i närvarande stund fordrar vår mesta uppmärksamhet.

Såsom väl är bekant, har det förra sättet, nämligen predikan och samtal om ordet, i vår tid på många orter börjat med framgång användas. Många själar hava blivit uppmanade att fly för den tillkommande vreden, och flera hava åttlytt varningen. Många hjärtan hava blivit ljuvligt lockade att komma till Kristus, och några nådehungrande själar hava kommit och blivit förvarade från domen.

För detta kunna vi aldrig nog prisa Herren. Men om vi hava skäl till fröjd och tacksamhet, månne vi icke även hava skäl till bekymmer och eftertanke? Hör man icke även om många syndafall, många underliga saker, mycken försmädelse av Kristi namn för hans felaktiga eller ock falska bekännares skull? - för att icke tala om allt ogrundat misstroende hos världens barn mot Kristi trognaste efterföljare. Men då vi även måste bekänna, att här och där också anledning gives till försmädelse, då framställer sig en fråga: Är icke en förändring eller förbättring nödig uti något av medlen för Kristi rikes befrämjande?

På denna fråga måste vi säkert alla giva ett jakande svar. En förbättring är nödvändig. Men varuti skall då förändringen göras? .Svar: Våra egentliga vapen förändra vi sannerligen icke, mycket mindre vårt ändamål. Vi taga ännu såsom alltid Andens svärd, som är Guds ord. Vårt ändamål är ock det gamla-, att föra syndare till Jesus, att de måtte varda frälsta. Men den förbättring, som behöves, angår vårt skräpliga leverne. O, det finnes ju orter inom landet, där världen tagit sådant stöd av antingen hela tonen, den lättsinniga, världsliga tonen hos dem, som bekänna Jesus, eller ock av någon viss fallen kristens uselhet, att ordets förkunnande där uträttar ganska litet.

Man kan svårligen där övertyga de ogudaktiga om bättringens nödvändighet genom att visa dem på grunderna därtill i Guds ord, ty de anföra genast: »Se, huru den och den lever eller gjort, vilken ju ock är en kristen!» O, låtom oss bedja! Låtom oss bedja Gud om nåd till ett vida allvarigare kristligt leverne! Låtom oss bedja Gud om nåd att kunna i vårt eget leverne förverkliga, i vårt sinnelag och uppförande framställa de himmelska sanningar, som Guds ord innehåller! Låtom oss sålunda leva för evangelium! På detta sätt skall det hårdaste motstånd underkuvas, och den mest inrotade fördom bliva övervunnen.

Måtte vi ock i detta vårt strävande hjälpa och styrka varandra genom ömsesidigt exempel! Vi bedja, vi förmana, vi lägga var och en på hjärtat att allvarigare fara efter helgelse, ja, att »vara heliga, såsom Gud är helig - fullkomliga, såsom vår himmelske Fader är fullkomlig». Och detta därför att Gud må varda ärad, att våra egna själar må varda ännu mer välsignad, och att världen må varda omvänd. Vi äro djupt övertygade, att syndares omvändelse omkring oss, och deras behållande på frälsningens väg beror lika mycket på den anda och det uppförande, vi framställa i vårt leverne, som på ordets predikan och munnens bekännelse i samtal, nämligen där dessa senare beständigt användas; ty ordet får för ingen del försummas.

Detta visar sig bäst däruti, att på de orter, där något större antal av Kristi bekännare med sitt leverne förneka sin bekännelse, så finner man där, att den trägnaste evangeli predikan gör föga och ovaraktig nytta. Ja, blott en enda Jesu bekännare, som lever ovärdigt sin kallelse, kan göra en omätlig skada, och några få sådana, som äro vårdslösa i sitt leverne, kunna förhindra hela skarors omvändelse.

Då vi framlägga dessa förmaningar, måste vi anmärka tre ting, som vart och ett i sin ordning fordra högsta uppmärksamhet. I första rummet anmärka vi, att om vi vilja fortfa att vara ljus i världen, måste vi framför allt se till, att vi först behålla ett förtroligt barnasinne med vår Gud, d. ä. förbliva i trons tröst till Kristus, att vi icke nedsjunka i trålsinne. Ingen uppmärksamhet på vårt leverne och yttre uppförande kan ersätta uppmärksamheten på detta. Vad skullen I tänka om en man, som väntade sig, att en eldslåga skulle fortfa att brinna och sprida omkring sig ljus och värme, om han utsläckte den vid dess grundval? Eller om han hoppades, att elden skulle fortfa, även sedan han upphört att tillföra bränsle? Det förstå vi lätt, att en så dåraktig man skulle snart möta misräkning och brist.

Men ännu mycket större misräkning och brist möter den själ, som så tänker på helgelse och goda gärningar, att hon förlorar trons enfald och tröst i Kristus, icke mer har sin näring av Kristi oförskyllda nåd, utan antingen

neddrages i en sjuklig trälomsanda och så förlorar all kraft enligt Joh. 15:4 eller ock får en hemlig tröst i sin egen helgelse, lever av sitt eget arbete, sin stränghet, allvarlighet, fromhet. O, huru ömkligt med de själarna! De hava sin tröst och skatt uti sin egen trohet och helgelse och veta icke, vilket hemskt tecken den trösten är. »För sådana», säger Luther, »vore det bättre, att de låge i träcken uppöver öronen.» Håll därför alltid den punkten skär, att ingenting är helgelse, utom det, som utflyter från den förödmjukade och i Kristus benådade, saliga anden, flyter ut från Kristi kärlek såsom saven från stammen. Allt, vad du gör av lagisk bevekelsegrund, är icke Andens frukt, utan »lagens gärningar»; och »alla de, som hålla sig till lagens gärningar, äro under förbannelse».

Vakta dig därför att för dina många och stora bristers skull låta fånga samvetet under trälomsok. O nej, - då må du hellre såsom enhörningen, om vilken det säges, att han icke kan fångas levande, med kraft bryta dig ut ur nätet och säga: »Jag förkastar icke Guds nåd, ty om rättfärdighet kommer genom lagen, så har Kristus fåfängt dött.» Hellre ville jag icke veta av någon enda god gärning, än jag skulle låta den bliva min skatt, min rättfärdighet och tröst.

*Är hon stor, min syndaflod,
långt större är dock Lammets
död och blod.*

Och kan du blott förbliva i denna tröst, i Kristi kärlek, så skall därur alltid flyta den rätta hågen och kraften till helgelse, såsom Jesus sade: »Förbliven i min kärlek, så skolen I bära frukt, och min Fader varder förhårligad.» Det andra, som vi ville anmärka, är, att det ljus, som I given, måste bära stämpeln av Guds lag och av Frälsarens exempel. Såsom Frälsarens kärlek i döden är grundvalen för alla kristliga gärningar, så äro ock Frälsarens föreskrifter och exempel regeln därför. Gud vill hava av oss ett högre mått av helgelse, än vi för närvarande äga, och han har givit oss mönstret därför.

Han har undervisat oss om det högsta måttet av helighet; både Guds heliga lag och Jesu exempel äro fullkomliga, så att fullkomlighet är vårt mått och ingenting mindre. Ett lägre mått än detta våga vi icke föreskriva varken eder eller oss själva; ty ett lägre mått än detta finna vi icke i den heliga skrift. Men härvid är alldeles nödvändigt att betänka, att vår Frälsare, vilkens dyra exempel vi skola följa, icke var blott utvärtens helig, utan även invärtens, i hjärta, tankar, avsikter och alla själens krafter; därför är det alldeles icke nog, att vi blott vaka över våra ord och gärningar, utan vi måste ock vaka över vårt hjärta, våra tankar och hemligaste avsikter.

Så har ock Kristus uttryckligen förklarat, att Gud menar det med sin heliga lag, då han sade: »I haven hört, att det är sagt till de gamla: Du skall icke dräpa, icke göra hor; men jag säger eder: var och en, som förtörnas på sin broder, eller ser på en kvinna till att begära henne - den är skyldig till brott emot dessa bud.» Den är en skrymtare, som blott ser på ytan, på sina ord och gärningar. Kristus sade: »I skrymtare, I gören bågaren och fatet rena utantill, under det att de innantill äro fulla av rov och omåttlighet.» - »Varen heliga, såsom eder himmelske Fader är helig och fullkomlig.» Så talar Herren. Den som då är nöjd, när han blott kan hämma syndens utbrott, men tiger därmed, att hjärtat hyser onda tankar - aktar sådant för intet - den är en skrymtare och farisé. Så säger Herren. Och kan du därjämte höra och se sådana Herrens ord och dock lättsinnigt vända dig ifrån dem till dina yttre ting, då måtte du icke mycket akta din Herre. Se till, att icke din gudaktighet är skrymteri.

Vi hava nu en fråga att på det allvarligaste lägga varje Jesu bekännare på hjärtat: »Är du fullkomlig, såsom din himmelske Fader är fullkomlig? Gör du allt, vad du kan, för att bliva så fullkomlig?» Betrakta denna fråga i hela dess betydelse och besvara den i den helige Gudens närvaro, inför den Allseendes ögon. Vakar du beständigt över alla dina tankar, begärelser, avsikter, ord och gärningar? Brukar du Kristi verk såväl till din helgelse, som till din rättfärdiggörelse? Låter du det befordra helighet hos dig, så visst som du därmed betryggar din frälsning? Undviker du de synder, vilka synas dig små, med samma sorgfällighet som dem, vilka synas dig stora? Undviker du dem med lika öm varsamhet i den tysta kammaren, som när alla människor se dig? Är det ditt beständiga bemödande att förvissa dig om Guds vilja och att göra allt vad hans lag fordrar av dig? Är det begäret att ära Gud, som flyter genom alla dina tankar och styr alla dina handlingar? Och att detta kunde så vara, är alldeles

säkert, »ty vår Gud kan göra allt vad han vill». Du har därför icke lov att nedflytta målet efter vår svaghet, utan bör begära av Gud allt vad han befallt oss.

Och du får aldrig upphöra att bedja därom, förrän du erhållit det, även om den bönen måste fortsättas intill din dödsstund. Ja, så gör den hos alla trogna; de bedja och sucka efter all denna nåd, så länge de leva. Och David säger en sanning, då han om de trogna sjunger: »De gå från kraft till kraft.» Och så måste det vara, om du skall bliva världens ljus, om människorna skola i dig se en avbild av din dyre Frälsare. Du bör ju vara en alldeles klar och obefläckad spegel. Kristlige broder! kristliga syster! förhåller det sig så med dig? Besinna, o, besinna denna fråga, och läs icke någon ny rad, innan du härpå givit ett uppriktigt svar.

Se, om du får Guds nåd att på detta sätt rannsaka hela ditt väsen och icke är en religiös skalk, som endast talar härom eller tänker på andra - eller som blott ser på ytan, på ord och gärningar - utan du är uppriktig och tänker på dig själv och på hela ditt väsen, ditt hjärta och dina tankar; se, då skall du icke kunna vara ett helbrägd inbillningshelgon, utan förödmjukad och nedslagen återvända till nådstolen och säga: »Gud, misskunda dig över mig syndare!» Men vi säga: detta skall bliva följden, om du får Guds nåd att se hans ögon riktade på dig och på din invärtes människa, på ditt hjärta, dina tankar, dina hemligaste avsikter och böjelser.

Vår tredje anmärkning är, att vårt ljus måste vara uppenbart på alla orter och tider. Många mena, att de kristna kunde ju gå genom världen i så stilla obemärkthet, att de icke skulle framstå mer än andra, mer än vanliga människor; och man talar ofta om sådana Kristi lärjungar (ifall de kunna så kallas) med högt pris och beröm. Men icke har Kristus så talat. Han sade tvärt om: »Icke tänder man ett ljus och sätter det under skäppan, utan på ljusstaken, så att det lyser för alla dem, som äro i huset.» Visserligen säger evangelisten om Nikodemus och Josef från Arimatea, att de varit »Jesu lärjungar, fastän i hemlighet, av fruktan för judarna»; men han visar ock, att de icke förblevo så hemliga, då de på den stora långfredagen öppet framträdde såsom den korsfästes vänner.

Detta är ock Herrens vilja om oss. Han har väl tålmod med vår svaghet, men icke för att vi skola ständigt förbliva svaga, utan för att vi skola genom hans nåd en gång bliva starkare. Vi skola icke förglömma hela den stora huvudsanningen, som vi nu här betraktat, att vi äro kallade till att vara världens ljus. Huru kan du vara världens ljus, om du ännu är världen lik, om hon icke ser hos dig något annat än hos sig själv? Hon skall ju på oss skåda, vad Guds nåd verkar? Och Guds nåd verkar icke blott några milda seder, sådana som ock världen kan älska och efterapa, utan den verkar ock en helig nitälskan för sin Herres sak och ära. Denna heliga nitälskan måste icke ligga dold i hjärtat, utan även bevisa sig i hela ditt väsen. Huru kan detta ske, utan att världen skall »känna igen dig, att du har varit med Jesus»? Nej, »I ären jordens salt, I ären världens ljus!» Vi få icke glömma de orden.

Men vi sade, att ditt ljus måste lysa på alla tider och orter. Kristna böra icke ändra dräkt efter sällskapet, utan söka nåd att alltid vara desamma. Se här en bild, som är ägnad att visa oss vikten därav. Vid havets kuster äro fyrbåkar uppresta för att vägleda de sjöfarande över den stiglösa oceanen. Genom att giva akt på fyrbåkens ljus, som alltid hållas brinnande, undvikas faror och den önskade hamnen uppnås. Men tänkom oss, att ljusen under många timmar, ja, kanske många nätter efter varandra, vore så svaga, att de icke kunde urskiljas från det omgivande mörkret, skulle i denna händelse fyrbåken uppfylla sitt ändamål? Låtom oss taga lärdom. Om I skolen vara världens ljus, så är det nödvändigt, att man i hela edert liv lätt kan urskilja eder från denna eder omgivande onda värld; och den skada, en kristen gör, om han försummar att alltid vara världens ljus, kan bliva oberäkneligt stor. Om den mannen, som sköter fyrbåken, och vilkens skyldighet det är att ständigt hålla ljuset brinnande i den mörka natten, skulle vid något tillfälle låta det bliva matt och dunkelt, så att man icke kunde urskilja det, huru förskräckliga kunde icke följderna bliva av denna hans försummelse! Skepp skulle bliva krossade mot klipporna. Och på vem skulle ansvaret falla? Skulle icke den, som skötte fyrbåken, bära skulden för varje farkosts undergång och varje livs förlust?

Kristen, tillämpa detta på dig! Från dig, som har den höga nåden att vara utvald ur världen till en Jesu efterföljare, skulle den gudomliga sanningens ljus strålande bryta fram såsom vägledning för din omgivnings frälsning ur världens stormande hav; men om du låter ditt ljus fördunklas, så skola själar tvärt om fara vilse och krossas mot det eviga fördärvets klippor, och på dig skall stor förebråelse falla, ty du varnade dem icke.

Hade fyrvaktaren handlat, så som vi ovanför antogo, så skulle vårt land genljuda av hans fördömsedom, och den upprörda allmänheten skulle ovillkorligt fordra, att han avsattes från sin post. Men vad var hans brott, jämfört med ditt? Han bär den skulden, att människor genom hans fel förlorat sitt lekamliga liv, men du blir skyldig till själars eviga undergång. Genom din världslikställighet, din halva bekännelse, din köttslighet, ditt andliga högmod, din kärlekslöshet, din egennytta och andra synder, gör du ditt ljus mörkt och skumt, och genom detta mörker bliva själar evigt förstörda, och du stod kanske i ett sådant förhållande till dem, »att deras blod skall varda utkrävt utur din hand».

Vad vi här betraktat är av en så allvarsam och gripande natur, att den, som icke härav försättes i någon allvarligare omsorg att hädanefter nogare vaka över hela sitt väsen, lär ännu hava ett sovande och förstocket hjärta. Sannerligen, om du icke åtminstone uppväcks till innerlig suckan och bön om denna nåd, så lär du väl ännu höra under en annan predikan (Joh. 13:18). Men om du åter med ett villigt hjärta innerligen önskar dig nåd att helt och hållet följa din Frälsare genom livet, att icke mer leva dig själv, utan för honom och hans dyrköpta, så misströsta icke vid känslan av din stora svaghet. Gud, icke du, utan Gud är den, som skall verka både vilja och gärning för sitt välbehags skull. Glöm aldrig, att allt är Herrens nåd och gåva - och att för honom ingen levande är oskyldig - att till slut, när vi hava gjort allt för att vandra värdigt, Herren till behag och människor till uppbyggelse, måste Gud dock breda över oss sin Sons rättfärdighet och säga: Efter du dock tror på min Son, vilken för eder är utgiven, så skola inga synder tillräknas dig; du skall leva. Men »älskar du mig, så tänk på mina får, tänk på mina lamm!»

– C-O Rosenius

(Femtonde årgången, år 1856)

© Pietisten 2025

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

www.pietisten.com